

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A JEJICH VLIV NA OBYVATELSTVO

Bakalářská práce

Autor: Zdeněk Surovec

Vedoucí práce: doc. Ing. Jaromír Novák, CSc.

Olomouc 2018

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora: Zdeněk Surovec

Název bakalářské práce: Mimořádné události a jejich vliv na obyvatelstvo

Pracoviště: Fakulta tělesné kultury, Ochrana obyvatelstva

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Jaromír Novák, CSc.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2018

Abstrakt:

Předmětem bakalářské práce je vytvořit přehled o mimořádné události, kterou zapříčinil výbuch muničního skladu na katastrálním území obce Vlachovice – Vrbětice. Tento přehled je zpracován na základě zjištěných informací z průběhu řešení celé události a v budoucnu by měl směřovat k lepšímu zabezpečení ochrany obyvatelstva v případě vzniku obdobné situace. Teoretická část vymezuje základní pojmy týkající se bezpečnosti České republiky v oblasti ochrany obyvatelstva a mimořádných událostí. Praktická část popisuje historii výstavby a využití muničního skladu, průběh události při explozi objektů s uskladněnou municí, nasazené síly a prostředky při záchranných a likvidačních pracích, opatření k ochraně obyvatelstva v postižené oblasti a vyhodnocení na základě zjištěných poznatků.

Klíčová slova: muniční sklad, výbuch muničního skladu, mimořádná událost, krizová situace, integrovaný záchranný systém, ochrana obyvatelstva.

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author's first name and surname: Zdeněk Surovec

Title of the master thesis: Emergencies and their influence on the population

Department: Department of adapted physical activities

Supervisor: doc. Ing. Jaromír Novák, CSc.

Abstract:

The bachelor thesis presents an overview of an emergency caused by the explosion of an ammunition warehouse located in the area of Vlachovice – Vrbětice municipality. The overview is based on the available information describing the process of solving the emergency and it aims to provide a better level of the population protection in case a similar emergency occurs in the future. The theoretical part defines the basic terms from the field of population protection and emergency management in the Czech Republic. The practical part describes the history of construction and use of the ammunition warehouse, the process of explosion of the warehoused ammunition, forces and resources used for the rescue and redevelopment works, the actions taken for the population protection in the affected region and the final analysis based on the presented findings.

Keywords: ammunition warehouse, explosion of ammunition warehouse, emergency, integrated emergency system, population protection.

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně pod vedením doc. Ing. Jaromíra Nováka, CSc., uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Olomouci

Podpis:

Tímto bych chtěl poděkovat panu doc. Ing. Jaromíru Novákovi, CSc. za jeho čas a ochotu vést tuto práci a za veškeré vynaložené úsilí v průběhu celého studia.

OBSAH

ÚVOD	7
CÍL PRÁCE	8
1. BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM V ČESKÉ REPUBLICE	9
2. OCHRANA OBYVATELSTVA	12
3. INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	13
4. MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST A KRIZOVÁ SITUACE	14
4.1 MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST.....	14
4.2 KRIZOVÁ SITUACE	16
5. ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	17
6. MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST – VÝBUCH MUNIČNÍHO SKLADU VLACHOVICE – VRBĚTICE	19
6.1 HISTORIE MUNIČNÍHO SKLADU	19
6.2 POPIS UDÁLOSTI.....	20
6.3 NASAZENÉ SÍLY A PROSTŘEDKY PRO ODSTRAŇOVÁNÍ NÁSLEDKŮ MU	27
6.3.1 Hasičský záchranný sbor České republiky	28
6.3.2 Policie České republiky	29
6.3.3 Zdravotní záchranná služba	31
6.3.4 Armáda České republiky.....	32
7. OPATŘENÍ K OCHRANĚ OBYVATELSTVA PŘI VZNIKU MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	36
7.1 VAROVÁNÍ.....	36
7.2 EVAKUACE	38
7.3 NOUZOVÉ UBYTOVÁNÍ.....	40
7.4 ZDRAVOTNICKÉ ZABEZPEČENÍ.....	43
7.5 PSYCHOLOGICKÁ POMOC	43
8. NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ V ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	45
9. VYHODNOCENÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI Z POHLEDU ZABEZPEČENÍ OCHRANY OBYVATELSTVA	48
10. ZÁVĚR	50
11. ZKRATKY	52
12. REFERENČNÍ SEZNAM	53

Úvod

Během života se lidstvo na naší planetě potýká s mnoha nepříjemnými hrozbami, které dnes běžně nazýváme jako mimořádné události. Následky těchto událostí jsou nejčastěji přepočítávány na finanční škody a na ztráty na lidských životech. Vyčíslit však lidské utrpení, psychické napětí a omezení postižených osob nebo jejich blízkých je v tomto směru nemožné. Bezpečnost je základní funkcí státu, která vychází z ústavního pořádku ČR.

Předcházení neštěstím a omezení jejich následků, však závisí zejména na aktivní spolupráci občanů, orgánů veřejné správy, podnikatelských právnických nebo fyzických osob.

Na Zlínsku byla bezpečnost porušena v obci Vlachovice – Vrbětice dne 16. 10. 2014, kdy v dopoledních hodinách vybuchl v prostoru muničního skladu objekt č. 16 (ve kterém zahynuly dvě osoby) a o necelé dva měsíce později neřízený výbuch v objektu č. 12. Oba tyto objekty měla od Vojenského technického ústavu, s. p. pronajaté firma Imex Group, s.r.o. jejímž předmětem podnikání je vývoj, výroba, opravy, úpravy, přeprava, nákup, prodej, půjčování, uschovávání, znehodnocování a ničení zbraní. Z důvodu velkého a neznámého množství uskladněného vojenského materiálu a munice, případných následků z hoření a výbuchů je do dnešního dne tato událost nevyřešená.

Na odstraňování jejích následků se v areálu muničního skladu vystřídalo tisíce profesionálů IZS, ostatních složek na vyžádání, právnických i fyzických osob a stovky různé techniky a materiálů.

Doposud nevyřešená událost nás vyzívá k nezodpovězeným otázkám.

Kdo nebo co zapříčinilo vznik této události?

Dalo se této události předejít?

Bylo zabezpečení ze strany ochrany obyvatelstva a krizového štábu dostačující?

Kdo poskytne obyvatelstvu postižené oblasti finanční odškodnění za škody způsobené touto událostí?

Bere a bude někdo brát v úvahu nenahraditelné morální ztráty dotčeného obyvatelstva?

Jaké jsou a do budoucna budou následky této události?

Kdo za tuto událost ponese zodpovědnost?

Cíl práce

Cílem bakalářské práce je uvedení do situace vzniku mimořádné události při výbuchu muničního skladu v obci Vlachovice – Vrbětice, průběh odstraňování vzniklých následků jednotlivými zasahujícími složkami a vyhodnocení události týkající se zabezpečení ochrany obyvatelstva v dotčených obcích.

1. Bezpečnostní systém v České republice

Bezpečnost je v posledních letech stále vyhledávanější téma, které nabývá na významu. Veškerá lidská činnost i přírodní faktory přináší celou řadu rizik, které ovlivňují kvalitu lidského života, zdraví a životní prostředí. Vzhledem k neustále se měnícím podmínkám a změnám v bezpečnostním prostředí, je potřeba včas reagovat na nežádoucí vlivy a odvrátit jejich případné následky (Kavan, 2015).

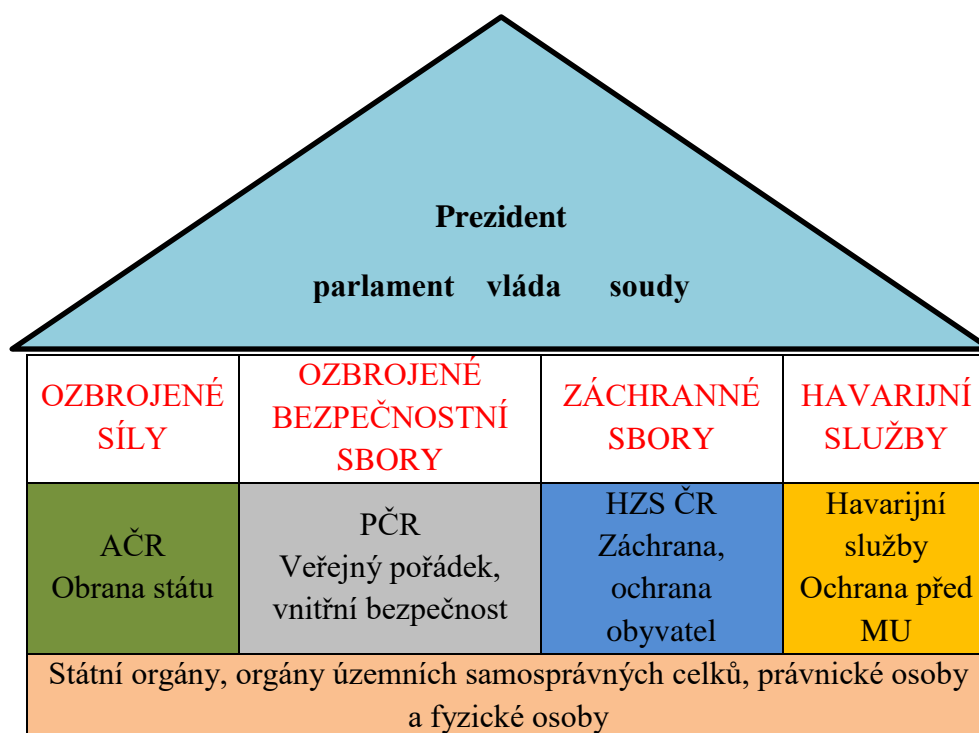
Stát prostřednictvím svých povinností při zajišťování svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrany svých demokratických základů a ochrany životů, zdraví, majetkových hodnot i životního prostředí, vytváří bezpečnostní systém, který je institucionálním nástrojem pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky státu. Bezpečnostní systém tvoří hierarchicky uspořádanou strukturu se základními funkcemi řízení a koordinací činností jednotlivých prvků při zajišťování bezpečnostních zájmů v době přímé hrozby nebo při vzniku krizové situace. Do této roviny lze zahrnout strukturu politickou, která se dělí na vnitřní a zahraniční. Dále vojenskou, vnitřní bezpečnost a ochranu obyvatel, hospodářskou, finanční, právní a sociální (Adamec, Řehák, & Černá, 2012). Obecná struktura bezpečnostního systému státu je stanovena v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky „*Bezpečnost České republiky zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby*“ (Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o Bezpečnosti České republiky Čl. 3 Odst. 1).

Odpovědnost za bezpečnost státu v rozsahu povinností a dalších podrobností, které stanovuje zákon, mají také státní orgány, orgány územních samosprávních celků, právnické i fyzické osoby (Obrázek 1).

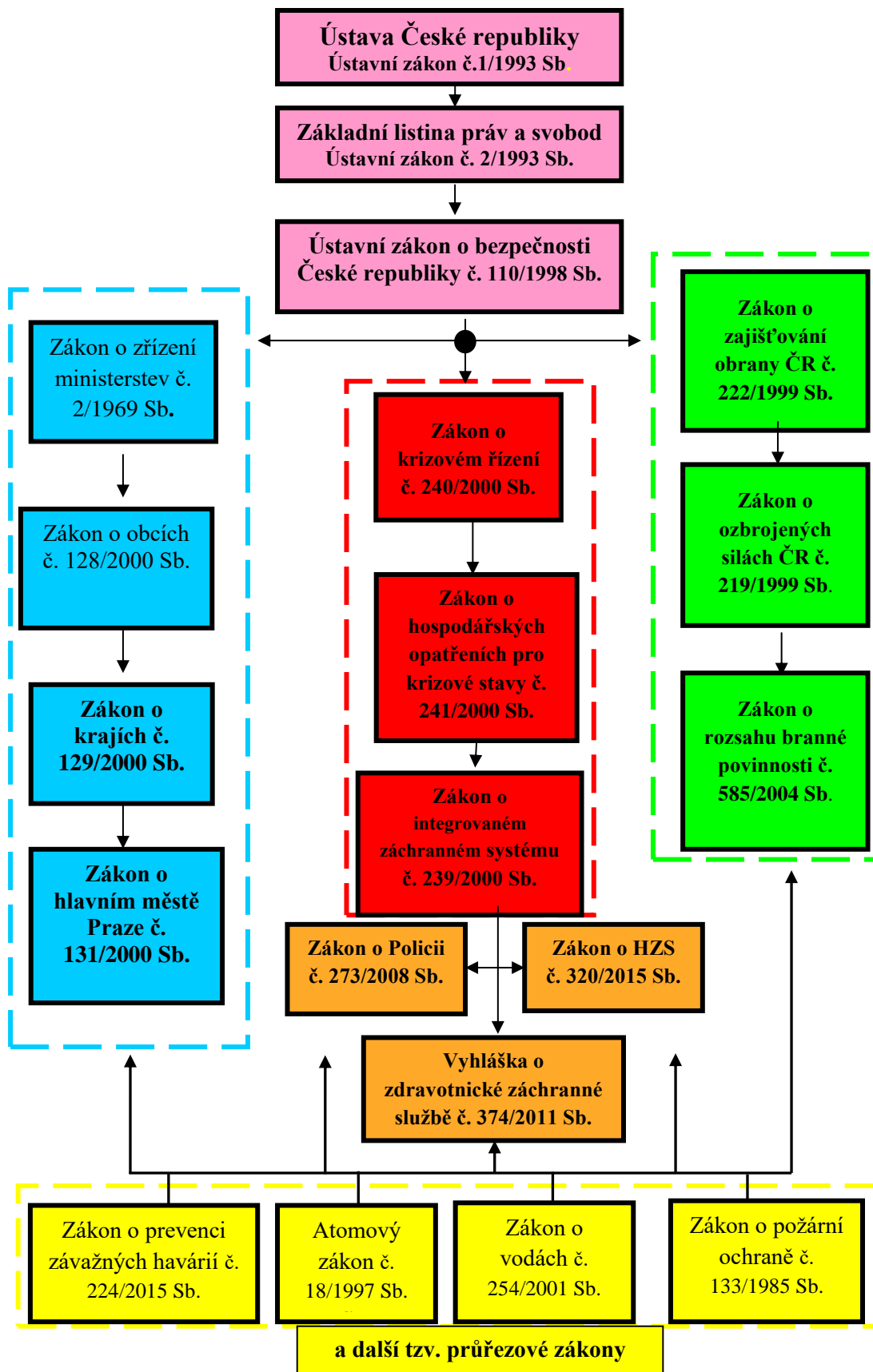
Pro mezinárodní bezpečnost jsou vytvářeny mezinárodní smlouvy a mezinárodní kolektivní organizace, jako jsou například OSN, NATO, OBSE, UNESCO (Řehák, Martínek, & Růžičková, 2015).

Mezi dva základní, vnější právní rámce můžeme uvést:

- Vyhláška Ministerstva zahraničních věcí č. 65/1954 Sb., o ženevských úmluvách ze dne 12. srpna 1949 na ochranu obětí války.
- Strategická koncepce obrany a bezpečnosti členů Organizace Severoatlantické smlouvy z Lisabonu, 19. listopadu 2010.

Obrázek. 1 Rámcová struktura bezpečnostního systému České republiky
(Adamec, Řehák, & Černá, 2012, 26).

Obrázek 2. Základní, vnitřní právní rámec Bezpečnostní strategie ČR (vlastní zpracování).

2. Ochrana obyvatelstva

Lidstvo se od samého počátku muselo v zájmu své existence potýkat s různými nepříznivými vlivy, které v minulosti ovlivňovaly a stále ovlivňují jednání a konání člověka. Zdrojem nepříznivých vlivů, byly od pradávna zejména živelní pohromy, později se k těmto pohromám přidaly v různých vývojových obdobích válečné konflikty, epidemie, průmyslové havárie a další tzv. mimořádné události (dále jen MU). Opatření proti nežádoucím MU vycházela z ustálených zvyklostí. Největší rozvoj ochrany životů jednotlivců, kolektivní ochrany, zdraví a majetku nastal v meziválečném období a rozvíjí se dodnes. Zabezpečení ochrany obyvatelstva na území České republiky je řízeno legislativním opatřením, které upravuje komplexní zabezpečení obyvatelstva při MU, a to vojenského nebo civilního charakteru (Zpěvák, Fila, Jonáková, & Víšek, 2014).

Dle zákona č. 239/2000 Sb. se ochranou obyvatelstva rozumí „*plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku*” (Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému §2 Odst. e).

Ochranu obyvatelstva (dále jen OO) můžeme charakterizovat, jako plnění úkolů civilní ochrany, v eliminaci nebo ve snaze maximálního snížení následků MU a krizových situací ohrožující životy a zdraví osob a jejich majetků, který zahrnuje soubor činností a postupů věcně příslušných orgánů a dalších zainteresovaných orgánů, organizací, složek a obyvatelstva.

Efektivita k plnění úkolů civilní ochrany spočívá zejména v:

- detekci a identifikaci radiační, chemické a biologické situace,
- varování obyvatelstva,
- individuální ochraně,
- improvizované ochraně osob,
- ukrytí osob,
- evakuaci,
- nouzovém přežití,
- dekontaminaci,
- humanitární pomoci,
- záchranných a vyprošťovacích pracích,
- zařízení ochrany obyvatelstva (Doležel, Kyselák, Mika, & Novák, 2014).

3. Integrovaný záchranný systém

Dle zákona č. 239/2000 Sb. je integrovaný záchranný systém „*koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací*“ (Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému §2 Odst. a).

Tento zákon stanovuje složky integrovaného záchranného systému (dále jen IZS) a jejich působnost, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis. Stanovuje působnost a pravomoc státních orgánů, orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických osob, podnikajících fyzických osob, fyzických osob při záchranných a likvidačních pracích při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu.

V případě vyhlášení stavu nebezpečí se záchranné a likvidační práce IZS v příslušném kraji řídí pokyny velitele zásahu (dále jen VZ), popřípadě hejtmana kraje, v Praze pokyny primátora hlavního města Prahy v souladu se zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). Za nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu se složky IZS řídí pokyny Ministerstva vnitra.

V případě válečného stavu je personál a prostředky základních a ostatních složek označen mezinárodně platnými rozpoznávacími znaky pro zdravotnickou službu, duchovní personál a civilní ochranu.

Dle zákona č. 239/2000 Sb. jsou Základními složkami integrovaného záchranného systému „*Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen "hasičský záchranný sbor")*“, *jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé záchranné služby a Policie České republiky*“ (Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému §4 Odst. 1).

Tyto složky zajišťují nepřetržitou pohotovost při ohlašování vzniku MU, její vyhodnocení a neodkladný zásah. Pro plnění těchto úkolů rozmísťují své síly a prostředky po celém území České republiky.

Dle zákona č. 239/2000 Sb. jsou Ostatní složky integrovaného záchranného systému „*vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání*“ (Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému §4 Odst. 2).

4. Mimořádná událost a krizová situace

Lidstvo se po celou svou existenci potýká s MU, které jsou prostorově ohraničené a časově obtížně předvídatelné. Kolektiv autorů (Doležel et al., 2014) uvádí, že v současném bouřlivém světě se odehrává celá řada MU, které mohou v některých složitějších a rozsáhlejších případech přerůst až v krizové situace. Výchozím předpokladem koncepčního řešení ochrany obyvatelstva pro případ vzniku mimořádných, respektive krizových situací, je jejich kategorizace podle povahy vzniku a zejména charakteru jejich následků a dopadů. V níže uvedených tabulkách je uvedeno Základní rozdělení přírodních MU s nepřijatelným rizikem (Tabulka 1), a Základní rozdělení civilizačních MU s nepřijatelným rizikem (Tabulka 2).

4.1 Mimořádná událost

MU se podle zákona č. 239/2000 Sb. rozumí „škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací“ (Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému §2 Odst. b).

V praxi se setkáváme s různými MU přírodními, které dělíme podle charakteru na lokální a celosvětové, a MU civilizačními, způsobenými nebo ovlivněnými negativní, úmyslnou, neúmyslnou, vojenskou nebo nevojenskou činností člověka (Řehák et al., 2015).

Tabulka 1

Základní rozdělení přírodních MU s nepřijatelným rizikem (vlastní zpracování, Analýza hrozeb pro Českou republiku 2015)

Kategorie nebezpečí		Typy nebezpečí
Naturrogenní (Přírodní)	Abiotické (Živelní)	Dlouhodobé sucho
		Extrémně vysoké teploty
		Vydatné srážky
		Přívalová povodeň
		Extrémní vítr
		Zemětřesení
		Požáry
		Svahové (gravitační) pohyby
	Biotické (Biologické)	Epidemie – hromadné nákazy osob
		Epifytie – hromadné nákazy polních kultur
		Epizootie – hromadné nákazy zvířat

Tabulka 2

Základní rozdělení civilizačních MU s nepřijatelným rizikem (vlastní zpracování, Analýza hrozeb pro Českou republiku 2015)

Kategorie nebezpečí		Typy nebezpečí
Antropogenní (Civilizační)	Technogenní	Radiační havárie velkého rozsahu
		Rozsáhlé ropné havárie
		Výbuchy v zástavbě a průmyslu, výbuchy skladů trhavín, výbušnin, munice a střeliva
		Požáry v zástavbě a průmyslu
		Narušení dodávek potravin velkého rozsahu
		Narušení funkčnosti významných systémů elektronických komunikací
		Narušení bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury
		Zvláštní povodeň
		Únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení
		Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu
		Narušení dodávek plynu velkého rozsahu
		Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu
		Radiační, dopravní, ekologická, technická, průmyslové havárie
		Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu
	Sociogenní	Migrační vlny velkého rozsahu
	Ekonomické	Narušování zákonitosti velkého rozsahu (včetně terorismu)
		Rozvoj rasových, národnostních, náboženských a jiných nesnášenlivostí
		Narušení ekonomického a devizního hospodářství státu velkého rozsahu

4.2 Krizová situace

Krizová situace vzniká na základě MU, kterou definuje zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Pojednává o narušení kritické infrastruktury nebo jiném nebezpečí, při němž se vyhláší stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Krizové stavy dle zákona č. 240/2000 Sb. (Novák, J. 2014, 91), (Tabulka 3). jsou vyhlášeny podle své závažnosti. V pojetí s krizovou situací jde o ohrožení důležitých hodnot, zájmů či statků státu a jeho občanů, kdy hrozící nebezpečí nelze odvrátit, a způsobené škody odstranit prostřednictvím standardních postupů orgánů veřejné správy, složek IZS, nebo soukromých subjektů (Obrázek 3). Pro připravenost systému vzdorovat současným a předvídatelným bezpečnostním hrozbám, MU a krizovým situacím je nezbytné hledat nové opatření, nástroje a postupy k efektivnímu zapojení všech subjektů, které jsou tomuto systému schopny napomoci (Řehák et al., Martínek, 2015).

5. Řešení mimořádných událostí

Jak popisuje (Štětina et al., 2014), při řešení MU se provádí záchranné, likvidační a asanační práce výkonných složek IZS.

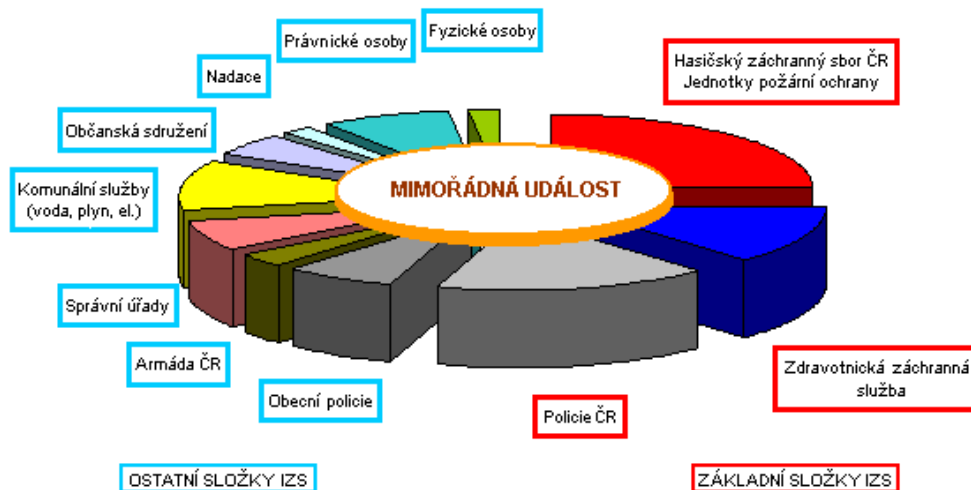
Charakteristika výkonných prací složek IZS:

a) záchranné práce spočívají v odvrácení nebo omezení rozsahu bezprostředního působení rizik vzniklých MU, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí a vedou k přerušení jejich příčin,

b) likvidační práce přispívají k odstranění následků MU v nejkratším časovém intervalu,

c) asanační práce vedou k obnově ekonomické infrastruktury, životního prostředí, společenského života, materiálních a kulturních hodnot.

Jedním z nejdůležitějších kroků z hlediska OO jsou preventivní opatření. Ty s dostatečným časovým předstihem snižují riziko před působením nežádoucích vlivů MU. Preventivní opatření zahrnují monitorování situace, údržbu a modernizaci jednotného systému, varování, vyrozumění nebo včasné přijetí právní úpravy. Na straně druhé se jedná o reaktivní přístup po vzniku MU, který je zaměřen na minimalizaci rizika na straně chráněného zájmu (Řehák et al., 2015).

Obrázek 3. Rozdělení sil a prostředků základních a ostatních složek IZS při vzniku MU (Pekaj, 2006).

Tabulka 3

Krizové stavy dle zákona č. 240/2000 Sb. (Novák, J. 2014, 91)

Druh krizového stavu	Vyhlašující orgán	Důvod	Územní rozsah	Časová účinnost
Stav nebezpečí	Hejtman (primátor hl. m. Prahy)	Ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, IZS nebo subjektů kritické infrastruktury	Celý kraj nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů: prodloužení je přípustné jen se souhlasem vlády
Nouzový stav	Vláda (při nebezpečí z prodlení předseda vlády)	V případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost	Celý stát nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů: prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny
Stav ohrožení státu	Parlament na návrh vlády	Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy	Celý stát nebo jeho část	Bez omezení
Válečný stav	Parlament	Je-li ČR napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky	Celý stát	Bez omezení

6. Mimořádná událost – výbuch muničního skladu Vlachovice – Vrbětice

Mimořádné události nás doprovázejí téměř na každém místě a často v nejméně očekávaném okamžiku. S touto nepříznivou hrozbou pro lidstvo se setkali i obyvatelé z malých obcí ve Zlínském kraji. Příčina této události má 69 let staré kořeny. Je nezbytné podotknout, že téměř jedna celá lidská generace od výstavby muničního skladu, zde našla zdroj obživy. S vývojem doby a změn ve vedení muničního skladu se však nečekaně z klidných vesniček a blízkého zdroje obživy, stal pro obyvatele těchto vesnic život plný obav, omezení, nejistot, finančních i materiálních ztrát, které zanechají u řady dotčených lidí nemilé vzpomínky po celý život. Celý průřez této události je níže zpracován do jednotlivých kapitol.

6.1 Historie muničního skladu

Bývalý armádní muniční sklad se nachází ve Zlínském kraji, v CHKO Bílé Karpaty nedaleko 6 km vzdáleného města Slavičín a 18 km vzdáleného lázeňského města Luhačovice. Muniční sklad leží v nadmořské výšce 338 m. n. m. mezi obcemi Bohuslavice nad Vlárí, Vlachovice – Vrbětice, Haluzice a obcí Lipová. Výstavba skladu sahá do roku 1936 s dobou dokončení během okupace německou armádou. Od roku 1945 byl využíván československou a poté českou armádou pro výrobu a uskladnění vojenského materiálu a munice. Za dobu své existence prošel řadou reorganizačních změn (Minařík, n. d.). Armáda České republiky (dále jen AČR) tento sklad uznala za nepotřebný v roce 2006. Od téhož roku byl areál využíván státním Vojenským opravárenským podnikem (dále jen VOP) Šternberk k delaboraci nepotřebné munice AČR. V tomto období byl VOP jedním z nejvýznamnějších zaměstnavatelů v regionu. Postupně, jak se vyprazdňovaly objekty skladů, docházelo k jejich pronajímání externím subjektům. Firma Bochemie a.s., smlouva z roku 2009, a potom tři smlouvy z roku 2011 v případě Imex Group s.r.o., Excalibur Army s.r.o., a STV Group a.s. Všechny vyjmenované firmy kromě Bochemie a.s., obchodují s vojenskou municí a materiálem. Bochemie a.s., je zaměřena zejména na recyklaci raketového paliva.

V roce 2012 došlo k převodu areálu z VOP na Vojenský technický ústav výzbroje a munice (dále jen VTÚVM) Slavičín, který byl následně k 1. 1. 2013 zřizovatelem převeden jako odštěpný závod VTÚVM do nově založeného státního podniku „Vojenský technický ústav, s. p.“ (dále jen VTÚ, s. p.). Tento vojenský ústav spadá pod ministerstvo obrany (VTÚVM, n. d.).

Prostor muničního skladu o délce cca 10 km je rozdělen na dvě části. Prostor hospodářský a prostor technický. Hospodářský prostor tvoří soubor objektů, železniční vlečka, autopark, garáže, dílny, kanceláře a objekty firmy Bochemie a. s. V technickém prostoru je umístěno cca 50 objektů určených pro skladování výbušnin (každý o ploše 500–1000 m²). Celkem se ve skladech nacházelo okolo 7000 tun materiálu, převážně v majetku soukromých firem, s nimiž má VTÚ, s. p. uzavřenou nájemní smlouvu.

6.2 Popis události

V této kapitole bych chtěl připomenout široké veřejnosti známou a zatím nejdéle řešenou MU v historii ČR. Odpovědi na otázky, které si můžeme klást vzhledem ke vzniku, průběhu nebo k šetření této MU není jednoduché. Průběh vyšetřování, provádění záchranných a likvidačních prací i po 3,5 letech od vzniku stále pokračuje, a proto se vytváří jen spekulace a nedoložené závěry. Své připomínky k průběhu popisované události, se pokusím vyjádřit v jednotlivých kapitolách této práce.

Vše začalo dne 16. 10. 2014 v čase 09:49 hod., kdy nahlásil na Telefonní centrum tísňového volání 112 (dále jen TCTV) zaměstnanec Vojenských lesů a statků – divize ostrahy a služeb, požár objektu č. 16 v areálu muničního skladu VTÚ, s. p., který se nachází v katastru obce Vlachovice – Vrbětice (Obrázek 4). Tato událost byla zaříděna operátorem TCVT 112 Zlín jako POŽÁR – PRŮMYSLOVÉ, ZEMĚDĚLSKÉ OBJEKTY, SKALDY (poznámka „hoří na skladech muničních, vojenský technický ústav“). Objekt o rozměrech 50 x 15 m měla pronajatý společnost Imex Group, s.r.o. V době požáru a následného výbuchu (Obrázek 5) se v objektu nacházelo přibližně 58 tun vojenské munice do ručních protitankových zbraní, dělostřelecká munice a letecké pumy.

Informovanost všech složek IZS včetně chemické laboratoře z Frenštátu pod Radhoštěm, zástupce Vojenského požárního dozoru AČR, Krajské hygienické stanice Zlínského kraje a Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, provedl operační důstojník Krajského operačního a informačního střediska HZS ZK (dále jen KOPIS).

Dále proběhla informovanost ze strany KOPIS prostřednictvím SMS zpráv a dálkovým spuštěním požárního poplachu pomocí jednotného systému varování a vyrozumění (dále jen JSVV). Tímto způsobem byly svolány jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí (dále jen JSDHO) Brumov-Bylnice, Slavičín, Vlachovice, Valašské Klobouky a informovány obce v okolí události.

Jako první se k místu zásahu dostala jednotka požární ochrany (dále jen JPO) ze Slavičína, která dojela na místo zásahu ze severní strany v čase 10:05 hod. Tato jednotka provedla průzkum přímo u hořícího objektu. Až poté byly touto JPO potvrzeny neověřené informace o možném výskytu výbušných látek a předmětů. JPO provedla z důvodu nebezpečí tzv. požární ústup (požární obranu) do bezpečného prostoru.

Po ukončení průzkumu nebyly nahlášeny žádné nalezené osoby. Plameny sahaly nad střechu objektu, doprovázené hustým bílým kouřem a nepravidelnými detonacemi.

Průběh události byl po hodině doplněn mohutným výbuchem s tlakovou vlnou, kterou lidé pocítili na Valašskokloboucku, Brumovsku, Štítensku, Hornolidečsku a Vsetínsku (Obrázek 6), (Kozumplíková, 2014).

Tento výbuch zapříčil nejistotu a strach obyvatel. Otřesy jejich domů a tlakové vlny v některých případech způsobily rozbití skel v oknech.

V tomto okamžiku VZ vyhlásil zvláštní stupeň poplachu a nařídil odsun všech JPO, JSDHO, jednotek Policie České republiky (dále jen PČR), Zdravotnické záchranné služby (dále jen ZZS) do bezpečného prostoru cca 1,8 km od hořícího objektu. Pro zajištění průzkumu byl vyžádán vrtulník.

Byl ustanoven štáb velitele zásahu a přijaté informace o pohřešovaných dvou osobách, které se údajně nacházely v objektu v době vzplanutí, a informaci o možném výskytu bílého fosforu u hořící munice. Ihned bylo provedeno varování obyvatelstva všech obcí vzdálených do okruhu 8 km. Došlo k preventivní evakuaci osob v bývalých Vlárských strojárnách a na Středním odborném učilišti strojírenském, které se nacházelo v blízkosti hořícího objektu. Lidem v okolních obcích bylo doporučeno nevětrat a nevycházet z obydlí. Po měření zplodin hoření průmyslových škodlivin, monitoringu ovzduší na detoxiny a těkavé organické látky, byly vyhlášeny výsledky jako negativní.

Od 12:00 hodiny byl k dispozici VZ vrtulník AČR, který provedl „bezpečný“ letecký průzkum. V pozdějších hodinách byl průzkum (Obrázek 7) veden pomoci bezpilotního pyrotechnického letounu Dron.

Z důvodu nemožného zásahu přímo v areálu muničního skladu byly odeslány JPO i JSDHO zpět na své základny. V tomto okamžiku začala převážně činnost PČR (pyrotechnický průzkum, střežení vnitřního i vnějšího perimetru).

Obrázek 4. Objekt muničního skladu, Obrázek 5. Výbuch objektu č. 16 (Hrtús, 2018)

Obrázek 6.-7. Průběh a následky výbuchu objektu č. 16 (Hrtús, 2018)

Druhý den 17. 10. 2014 zasedal krizový štáb ve Valašských Kloboukách, byla zřízena speciální informační telefonická linka, nařízeno nepřetržité hlídání perimetru a nařízená kontrola objektů rozmístěných v prostoru muničního skladu. Policejní pyrotechnici zjistili v následujících dnech velké množství nevybuchlé munice v několika set metrů vzdálených místech a několik porušených střech objektů od dopadu nevybuchlé munice. Z důvodu prozkoumávání poškozených skladů byly provedeny plánované evakuace v přilehlých obcích a v průmyslovém areálu bývalých Vlárských strojárnách (Obrázek 8).

Obrázek 8. Evakuace osob, Obrázek 9. Vyjádření obav z MU (Ovesný, 2014).

Místní obyvatelé znervózňovala neznalost uskladněného materiálu ve vybuchlém objektu a přilehlých skladech (Obrázek 9). Byla sepsána petice s požadavkem odvozu veškeré munice a nebezpečného materiálu z Vrbětického areálu.

Tento krok byl z mého hlediska velice důležitý pro další vývoj při řešení MU ze strany obyvatelstva dotčených obcí. Občané dávali najevo, že se opravdu necítí bezpečně a že mají strach o svou budoucnost. Otázky z petice směřovaly na Ministerstvo obrany, ale i na Krajský úřad Zlínského kraje (dále jen KÚZK), (Petice24.com., n. d.). Protože KÚZK neměl kontrolní pravomoc nad aktuální událostí, kontaktoval hejtman kraje S. Mišák premiéra B. Sobotku, aby prostřednictvím ministra obrany M. Stropnického zajistil v areálu přítomnost armády.

Ve čtvrtek 30. 10. 2014 proběhla ve Valašských Kloboukách konference, které se zúčastnil ministr vnitra M. Chovanec, ministr obrany M. Stropnický, policejní prezident T. Tuhý a hejtman ZK S. Mišák. Rozhodnutí z této konference částečně uklidnilo obyvatele dotčených obcí. Bylo rozhodnuto o úplném vyklizení skladů od munice a zabezpečení prostoru fyzickou ostrahou příslušníků AČR, jejichž nasazení následně schválila vláda dne 3. 11. 2014.

Tímto dnem vypršela i sedmidenní bezpečnostní lhůta od poslední neřízeně vybuchlé munice. Policejní pyrotechnici (Obrázek 9-10) mohli následně zahájit asanační práce. Tyto asanační práce místní obyvatelé uvítali z důvodu urychlení odvozu veškeré munice v prostoru muničního skladu, a navrácení se tak do běžného života.

Obrázek 9. – 10. Pyrotechnici PČR (Kozumplíková, 2014).

Měsíc po začátku asanací pyrotechnickou skupinou PČR byla dne 30. 11. 2014 nahlášena bezpečná průjezdnost komunikací a kontrola neporušenosti skladů pro odvoz munice do předurčeného muničního skladu v Květné. Předurčená munice k převozu byla munice, kterou vlastnické firmy neměly kde uskladnit. Zde je veliký prostor k zamyšlení. Když už bylo vše připravené k provádění odvozu nalezené a uskladněné munice, vybuchl dne 3. 12. 2014 v 7:15 hodin objekt s uloženou municí č. 12, který měla opět pronajatý firma Imex Group, s.r.o. Vzhledem ke vzdálenosti cca 1 200 m mezi těmito sklady, pravděpodobnost domino efektu nebo aktivace výbuchu odhozenou municí ze dne 16. 10. 2014 považují za minimální. V prostoru skladu a v jeho okolí neprováděly složky IZS ani pyrotechnici žádnou činnost, nemohlo tedy dojít k výbuchu vlivem manipulace s výbušninami.

Tím, že tento výbuch byl neočekávaný, vzniklo mnohem více reakcí jak z řad zasahujících orgánů, tak i obyvatelstva, které nevyklučovalo možnost úmyslného způsobení požáru. Příčinu obou událostí můžeme vnímat například jako nedbalost při dodržování bezpečnosti práce pracovníků dotčené firmy nebo nevhodného uskladnění munice. Policie přehodnotila situaci kolem objektu č. 16 na trestný čin z nedbalosti a oba výbuchy tak stále řeší jako úmyslný trestní čin obecného ohrožení.

Z částečně klidné situace v dotčených obcích nastala opět panika a nejistota. Byla nařízená další evakuace obyvatel obcí Haluzice a Lipové. Tentokrát to nebyla dopředu plánovaná evakuace, proto lidé museli mnohem rychleji opustit své domovy. Evakuovaní byli převezeni do luhačovického lázeňského domu Hubert, patřící ministerstvu vnitra.

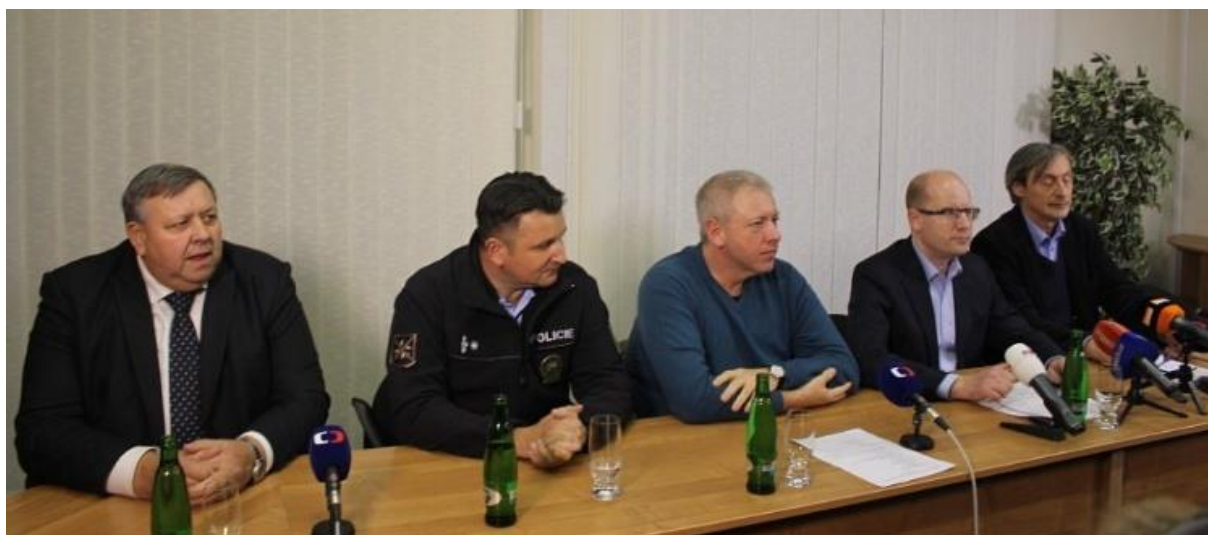
Po návratu z evakuace se lidé doma příliš neohřáli. Po 6 hodinách byla nařízena evakuace z důvodu nalezení dělostřeleckého granátu ve střeše skladu č.11.

Tato situace se opakovala i v sobotu, kdy evakuaci museli podstoupit i lidé z obce Vlachovic, část obyvatel z Vrbětic a Bohuslavic nad Vláří.

Dne 6. 12. 2014 zasedalo představenstvo Bezpečnostní rady ČR a následně proběhla tisková konference, na které vystoupil premiér B. Sobotka, ministr vnitra M. Chovanec, ministr obrany M. Stropnický, policejní prezident T. Tuhý a hejtman ZK S. Mišák (Obrázek 11).

Do obce Vrbětice byl navýšen počet vojáků ke střežení o 350 (Fuksová, 2014). Policie z důvodu bezpečnosti posunula karenční dobu bez výbuchu na devět dní a starostové obcí zakázali používat zábavnou pyrotechniku, perimetr muničního skladu byl ohraničen páskou a výstražnými cedulemi. Silnice III/4941 z Vlachovic do Haluzic a silnice III/4932 z Haluzic do Slavičina zůstaly z bezpečnostních důvodů uzavřeny.

Obrázek 11. Zasedání bezpečnostní rady státu ve Slavičíně 6. 12. 2014 (Fabián, 2014).

15. 12. 2014 přebrala kompletní střežení vnějšího perimetru AČR. Perimetr byl dlouhý přibližně 14 km. Na celkovém střežení prostoru muničního skladu se podíleli i příslušníci speciálních pořádkových jednotek krajských měst, psovodi a jízdní policie.

21. 12. 2014 Policejní pyrotechnici prováděli po devíti denní lhůtě po posledním výbuchu opět asanaci příjezdových komunikací a okolních skladů. Nalezená munice byla zlikvidována v trhací jámě přímo v prostoru muničního skladu, a nebo byla převezena na trhací jámu do vojenského výcvikového prostoru Libavá.

Pozitivně hodnotím zájem hlavních funkcionářů zasahujících složek, informovat se o průběhu události a práci svých složek. Již po čtvrté navštívil místo MU policejní prezident T. Tuhý.

Zázemí zasahujících vojenských jednotek přišel zkontrolovat náčelník Generálního štábu AČR armádní generál P. Pavel.

Do konce roku byly hlavní úkoly plněny za zhoršených klimatických podmínek. Práci pyrotechnikům komplikovala zejména sněhová pokrývka.

Začátek nového roku 2015 nepřinesl do domácností postižených obcí příliš klidu. I když v areálu muničního skladu se situace uklidnila a neřízené výbuchy utichly, k absolutnímu klidu obyvatel to nestačilo. Nastaly jiné nesrovnalosti a dohady. Obyvatelé byli v nejistotě, zda jim budou žádosti k proplacení škod, které jim byly způsobeny na domech výbuchem a případnou tlakovou vlnou, navýšením finančních nákladů na dojíždění při uzavření silnice III/4932 mezi obcemi Haluzice a Lipová, nebo ztrátou zisku u firem, které museli během evakuace pozastavit činnost uhrazeny. Tato obava byla oprávněná. Ministerstvo vnitra navrhlo proplacení výše uvedených nákladů viníkem MU.

Utěšující pro obyvatele bylo alespoň pokračování v asanačních a jiných pracích, vedených v prostoru muničního skladu k zabezpečení bezproblémového odvozu munice, který nastal 7. března 2015 na základě rozhodnutí vlády pod řízením velitele zásahu. Přesun munice do areálu muničního skladu v Květné se týkal zejména firmy Bochemie a.s. a munice firmy Imex Group s.r.o., kterou neměli kde uskladnit.

Znovu otevření muničního skladu Květná nabídlo z počátku 20 skladů, které svým materiálem zaplnily zmiňované firmy.

Na konci roku, dnem 23. 12. 2015, opustil muniční sklad ve Vrběticích poslední kamion s municí.

Na vyvezení uskladněného materiálu se podílelo 547 nákladních vozidel. Z toho soukromé firmy vyvezly 280 nákladních vozidel přímo k zákazníkům anebo do svých náhradních prostorů. Zbýlých 267 nákladních vozidel na náklady státu odvezlo zbytek materiálu do muničního skladu Květná (ČTK, 2015).

Do areálu muničního skladu se v tento den přijeli podívat premiér Bohuslav Sobotka, ministr vnitra Milan Chovanec, policejní prezident brig. gen. Tomáš Tuhý, generální ředitel HZS ČR brig. gen. Drahoslav Ryba a náčelník Generálního štábu AČR generál poručík Josef Bečvář, kteří poděkovali všem příslušníkům IZS za během roku provedenou práci.

Odvezení munice ze skladů je potěšující informace nejen pro složky pracující v prostoru muničního skladu, ale i pro místní obyvatele. Nemůžeme však tuto situaci považovat za

uzavřenou. V prostoru se nachází stále mnoho nevybuchlé munice a ohledání skladu č. 12 je stále ve vývoji šetření. Příliš se toho nevyřešilo ani při nekonečném řešení odškodnění obyvatelů dotčených obcí. Lidé závislí na zdrojích ze svých stále nedostupných pozemků, dávají podle mého názoru právem najevo svou nespokojenost.

Statkářka Eliška Kovaříková pro iDNES.CZ uvádí: „Máme tady zimu, jako v psírně. Nemáme čím topit, přitom támhle nám hnije dřevo. A nikoho to nezajímá“. Pokácet si uschlé smrky na topení v kamnech, jak to dělala roky, teď nemůže, neboť les obehnal plot střežený kamerami, ostrahou a policií (iDNES.cz, 2017).

Nemůžeme nesouhlasit s nespokojeností postižených obyvatel, pokud řešení této situace trvá již přes tři roky. Vojenské statky a lesy navrhly odkoupení pozemků v zakázané zóně muničního skladu s uzavřením kupní smlouvy a odkládací podmínkou, na základě, které by byly vyplaceny majitelům zálohy dle znaleckého posudku v cenách nemovitostí před vznikem MU. Jednalo by se o vyplacení 60% z celkové částky a zbytek by případně dostali až po vzhlednutí pozemku soudními znalci přímo v prostoru. Tento návrh potvrdila mluvčí Ministerstva obrany Jana Zechmeisterová. Bohužel ani tady lidi nenachází útěchu, neznají přesnou cenu pozemků, s vyčíslením musí počkat až do úplného vyšetření celé události výbuchu, a velmi znepokojující zprávou je, že vláda nejedná při řešení náhrady za pozemky přímo s vlastníky, kteří se tyto informace dozvídají až přes mediální zdroje (Silvarium.cz, 2017).

6.3 Nasazené síly a prostředky pro odstraňování následků MU

K zabezpečení celé MU od počátku až po současnost zasahovaly a tento rok ještě zasahují základní složky IZS, ostatní složky IZS a právnické a podnikající fyzické osoby (dále jen PaPFO) poskytující plánovanou pomoc na vyžádání nebo poskytnutí osobní a věcné pomoci.

Mezi základní zasahující složky patří jednotky HZS ČR a JPO zařazené do plošného pokrytí, PČR, ZZS a na základě plánované pomoci na vyžádání ostatní složky IZS AČR.

Složky IZS využívaly a využívají k záchranným a likvidačním pracím nejen profesionály a techniku ze Zlínského kraje (dále jen ZK), kde tato událost vznikla, ale i SaP z celé ČR, dle požadavků na provádění jednotlivé specifické práce.

Zde bych rád vyzvedl provázanost a spolupráci mezi jednotlivými složkami, neboť kvalitní zvládnutí zadaných úkolů může být pouze tehdy, pokud je k dispozici kvalitní pracovní personál, technika, materiál a bezpečné zázemí.

6.3.1 Hasičský záchranný sbor České republiky

U HZS bych chtěl vyjádřit svůj obdiv směřující k přistupování a provádění záchranných a likvidačních pracích. HZS byl jednou z nejvíce zastoupených zasahujících složek v průběhu celé MU. Jeho jednotky byly jako první při zásahu a určitě se nebudu mýlit, že budou i jako poslední, kdo prostor po vyřešení MU opustí. Ze strany jednotlivců, si vážím odvahy prvního zasahujícího vozidla ze Slavičína. I přes nepřesnou informovanost vstoupili do centra vzniku MU do 6 minut po vyhlášení poplachu, a provedli prvotní zásah s průzkumem události, pomocí kterého se dále pokračovalo již z blíže specifikovaným nebezpečím. Nasazovali tak nevědomě své životy kvůli někomu, kdo nedokázal za řádově několik let zpracovat potřebnou dokumentaci, která by se zařadila do havarijního plánu kraje.

JPO vykonávaly a dodnes vykonávají spoustu důležitých úkolů k zabezpečení veškeré činnosti v prostoru muničního skladu s nasazením největšího počtu techniky a materiálu.

Níže jsou uvedeny základní úkoly při plnění záchranných a likvidačních prací JPO v souvislosti s MU v muničním skladě.

Úkoly HZS:

Na strategické úrovni

- účast na všech jednáních organizovaných VZ,
- týdenní interval zpracování plánu činnosti a sil prostředků HZS,
- zadokumentování všech dotčených skladových objektů z hlediska požární ochrany,
- zpracovávání plánu opatření pro případ vzniku další MU,
- jednání samostatného vyskladňovacího týmu,
- podílet se plánování a řízení evakuace osob.

Na taktické úrovni

- zajištění požární ochrany a průzkumu,
- zajištění stálého požárního dozoru - kontrolní činnost,
- zajištění měření přítomnosti chemických látek,
- zajištění zázemí pro vedení zásahu,
- zajištění průjezdnosti komunikací,
- dovoz posypového materiálu a zajištění zimní údržby silnic ve vnitřním perimetru skladů,

- zajištění osvětlení skladů v nevybušném prostředí,
- zajištění skladování operativního materiálu-kontejnery,
- zajištění asistence při pyrotechnické činnosti,
- poskytování výškové techniky,
- vyskladnění a odvoz nevybuchlé munice,
- zajištění přístřešků pro vyskladňovací skupinu,
- osvětlení překládacího prostoru,
- zajištění a obsluha elektrických a tepelných agregátů.

6.3.2 Policie České republiky

Domnívám se, že nasazení níže uvedených policejních jednotek bylo a je neodmyslitelné pro zvládnutí celé MU. Každodenní práce včetně víkendů a svátků, vypomáhají ke zdárnému zvládnutí celé události v co nejkratší době. Od roku 2014 do současnosti, se na likvidaci následků výbuchu podílelo tisíce policistů. Vzhledem k průběhu MU se asanační práce v technickém prostoru a likvidační práce spojené s ohledáním místa činu u skladu č. 12 protáhnou nejspíše až do konce roku 2018. Původní plány předpokládaného ohledání obou epicenter byly „nastřeleny“ na čtyři až šest měsíců. Ohledání místa činu u skladu č. 16 však trvalo 7,5 měsíce. Jako hlavní příčinu pro nesplnění termínu uvedl ředitel pyrotechnické služby PČR Michal Dlouhý náročnější a nebezpečnější ohledání místa z důvodu nalezení velkého množství rozhozené munice kolem epicenter. V nemalé míře tyto práce ovlivňují i povětrnostní podmínky zejména v zimním období. Pokrývky sněhu a veliké mrazy neumožnily řádově několika měsíců vykonávat asanační a ohledací práce (Kozumplíková, 2017).

Hlavními úkoly pro rok 2018 by měly být podle mého názoru jednoznačné: pokračování ve střežení venkovního perimetru mobilními hlídkami, dokončení veškerých ohledávacích prací, dokončení plošného sběru, odvoz nebo zneškodnění nalezené munice a předání prostoru oprávněným osobám.

Úkoly jednotek PČR plní tyto specializované složky

Příslušníci PČR ze speciálních pořádkových jednotek:

- zabezpečení střežení vnějšího perimetru,
- zakročení v případě podezření na spáchání jakéhokoliv protiprávního činu, mobilní hlídky pro dohlížení na bezpečí občanů v obcích Lipová, Haluzice a Vlachovice – Vrbětice,
- výpomoc při provádění a řízení evakuací v postižených oblastech,
- uzavírání komunikací a odklánění dopravy dle nařízení VZ v místě MU,
- výpomoc při opravě stávajícího a výstavbě nového oplocení kolem epicenter výbuchů,
- provedení doprovodu při přepravě munice.

Policejní pyrotechnici:

- policejní letecký průzkum za pomoci bezpilotního letounu „Dron“,
- provedení průzkumu před zahájením asanace prostorů,
- provedení asanačních prací,
- ohledání místa činu ve spolupráci policejních specialistů, hasičů a pracovníků z útvaru, pro odhalování organizovaného zločinu (Obrázek 12).

Obrázek 12. Ohledání místa činu u objektu č. 16 (Hrtús, 2018).

Jednotka policejního Ředitelství služeb pro zbraně a bezpečnostní materiál Policejního prezidia ČR:

- kontroly podle kontrolního řádu v objektech s uloženou municí. Jednalo se o kontrolu správnosti použití zbraní a munice dle udělené licence, o správnost vypracovaných vnitřních předpisů dle zbrojní licence, o fyzické kontrole (inventuře) všech zbraní a munice, způsobu převzetí do vlastnictví a v neposlední řadě o dodržování podmínek pro přepravu zbraní.

Kriminální policie:

- ohledání místa činu.

Policejní útvar pro odhalování organizovaného zločinu:

- trestní řízení proti neznámému pachateli pro zvlášť závažný zločin z obecného ohrožení,
- trestní řízení proti fyzické a pěti právnickým osobám pro spáchání zvlášť závažného zločinu vývoj, výroba a držení zakázaných bojových prostředků a porušením povinností v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem.

6.3.3 Zdravotní záchranná služba

Na místo MU byla Zdravotní záchranná služba Zlínského kraje (dále jen ZZS ZK) vyslána přes KOPIS Hasičského záchranného sboru Zlínského kraje (dále jen HZS ZK). Od první výjezdové jednotky se na místě jako i u ostatních složek IZS vystřídala spousta zaměstnanců.

V souvislosti s MU ve Vrběticích, se ZZS ZK podílela na celé řadě plnění úkolů souvisejících s poskytováním svých služeb, plynule navazujících na spolupráci mezi ostatními složkami IZS a Krizovým štábem Obce s rozšířenou působností (dále jen KŠ ORP).

Podle mého názoru, je práce ZZS při řešení MU ve Vrběticích stejně důležitá, jako i práce ostatních složek IZS. Jistě je více medializovaná práce pyrotechniků, vojáků nebo hasičů, ale právě proto, že ZZS nemusela zasahovat u žádného obzvlášť těžkého zranění nebo poranění, tímto se (pro některé nevědomě) IZS reprezentuje svou kvalitou při koordinovaných postupech a pracích, prováděných v době odstraňování následků MU.

Ředitel ZZS ZK JUDr. Josef Valenta zdůraznil, že záchranná služba není personálně ani organizačně vybavena na to, aby zabezpečovala nepřetržitou činnost v místě zásahu. Daří se to

zejména díky ochotě a aktivitě zaměstnanců, kteří tak činí v rámci svého volna či přesčasových hodin. Jako pozitivní vidí zejména nadstandardní spolupráci všech členů IZS včetně AČR. Také vyzdvihl záchranu lidského života, kdy posádka rychlé lékařské pomoci vyčleněná do nepřetržité pohotovosti v prostoru muničního skladu, byla v několika málo minutách na ohlášeném místě nehody v blízkosti plnění úkolu, a včasným dojezdem zachránili život 12-ti leté dívce (Kozumplíková, 2015).

Hlavními úkoly ZZS ZK byly:

- zabezpečení odborných zdravotnických služeb,
- provádění speciálních školení zasahujících složek na ošetřování traumatických zraněních,
- zabezpečení zdravotnické pomoci pro případné neočekávané zdravotní obtíže evakuovaných osob,
- zabezpečení poskytování potřebných léků v době nouzového přežití,
- prevoz imobilních pacientů v době evakuace,
- podílet se na plánování a provádění záchranných a likvidačních pracích.

6.3.4 Armáda České republiky

Na základě nařízení vlády ze dne 3. 11. 2014 o povolání AČR k plnění úkolů v prostorách muničního skladu Vlachovice – Vrbětice, bylo vydáno organizační nařízení náčelníka Generálního štábu k plnění těchto operačních úkolů:

- nasazení vojenské policie se systémem ostrahy a monitorování,
- vyčlenění 1x T815 CAS k asistenci HZS k odstraňování následků po výbuchu,
- vybudování dočasné trhací jámy v prostoru skladu Vrbětice do 5. ledna 2015,
- poskytnutí trhací jámy ve vojenském výcvikovém prostoru Libavá,
- výstavba panelové plochy v prostoru obce Haluzice pro vybudování tábora strážních jednotek,
- v souladu s nařízením vlády ČR provedeno nasazení SaP AČR a vojenské policie (450 osob) do úkolového uskupení pod názvem „ÚU POLICIE“ k zabezpečení střežení vnějšího perimetru muničního skladu se statutem „POLICISTA“ v součinnosti s výjezdovými hlídkami PČR,

- nasazení pyrotechnických odřadů (prováděn plošný hloubkový pyrotechnický průzkum a povrchový sběr munice a muničních elementů),
- znovu otevření muničního skladu v Květné na Svitavsku,
- nasazení vojenské policie k poskytnutí dopravně – pořádkové hlídky na doprovod převážené munice,
- nasazení SaP k zabezpečení skladu Květná, včetně zabezpečení požární ochrany,
- provedení pyrotechnického průzkumu k výstavbě oplocení v technickém prostoru muničního skladu
- výstavba oplocení.

Nejviditelnější činností nasazených vojáků v prostoru muničního skladu považuji střežení vnějšího perimetru muničního skladu ohraničeného policejní páskou a výstražnými tabulemi „Vstup přísně zakázán, nebezpečí výbuchu“ Vojáci konali strážní službu pod velením příslušníků PČR s reflexní vestou a nápisem „POLICIE“, donucovacími prostředky, přístrojem pro noční vidění a ruční vojenskou střelnou zbraní vz.82. Hlídaný perimetr byl rozdělen do několika úseků, dle náročnosti a vzdálenosti pro pěší hlídku a pro hlídku mobilní. Po zpevněné komunikaci projížděli v různých intervalech i hlídky PČR.

Armáda přispěla svou přítomností k pocitům většího bezpečí pro místní obyvatele. Jistě tomu přispěla i minulost muničního skladu, ve které se za doby vlastnictví AČR a střežení fyzickou ostrahou pomocí vojáků základní služby za celou dobu provozu muničního skladu nic nestalo. Zde bych rád uvedl v krátkosti srovnání střežení muničního skladu v roce 2000 a v roce 2015 – 2016. V roce 2000 jsem vykonával jako voják základní služby v tomto prostoru strážní službu. „Celodenní směna“ pro střežení technického prostoru se skládala ze 7 vojáků základní služby ve funkcích velitele stráže, závodčího, 3x pozorovatel strážný, 2x pozorovatel strážný a psovod. Perimetr muničního skladu o velikosti 10 km, byl ohraničený dvojitým oplocením a signalizační stěnou (Obrázek 13). Mezi vnitřním oplocením a signalizační stěnou byl prostor pro služební psy, kteří byli po ohlášení narušení signalizační stěny vypuštěni. Pro porovnání stavu oplocení a tím i spjaté zabezpečení muničního skladu v roce 2000 a v roce 2015 můžeme vidět na níže uvedených obrázcích (Obrázek 13-14). Pozorovatel strážný chodil mezi signalizační stěnou a vnějším oplocením. Při výkonu služby byl voják vybaven dlouhou vojenskou zbraní samopalem vzor 58 P s palebným průměrem 30 nábojů v jednom zásobníku (Obrázek 15). Spojení se strážnicí bylo pomocí analogových telefonů rozmístěných na každém kilometru po celé délce perimetru. Vjezd i výjezd do technického prostoru byl pečlivě střežen jedním ze strážných.

Obrázek 13.-14. Oplocení muničního skladu v roce 2000 a v roce 2015 (zdroj vlastní).

Střežení objektu v roce 2015-2016 bylo pro mě z bezpečnostního hlediska neporovnatelné. Chodili jsme v pravidelných intervalech, byli jsme vybaveni baterkami, reflexními prvky (Obrázek 16) a zabezpečení proti vniknutí do nebezpečného prostoru, bylo pouze policejní páskou. K dokonalejšímu střežení zejména v nočních hodinách se využívala moderní vojenská kolová technika IVECO s termovizí. Tyto vozidla byly určeny pouze jako stacionární pracoviště, převážně v prostoru hospodářsky obdělávané plochy, kde byla dobrá viditelnost. Tímto bych chtěl říci, že nasazení AČR ve strážní službě bylo spíše pro uklidnění místních obyvatel po psychické stránce a pro případné ztížení neoprávněného vniknutí nepovolané osoby do střeženého prostoru.

Obrázek 15.-16. Fyzické zabezpečení strážního prostoru v roce 2000 a v roce 2015 (zdroj vlastní).

Při využití armády zejména příslušníků 153. žpr. z Olomouce si cením práce při provádění strážní služby v daných termínech. Dále příslušníků ženijní roty, kteří v technickém prostoru vybudovali nové oplocení o délce 13 km a přispěli tak k lepšímu zabezpečení nebezpečného prostoru a snížení nasazených SaP z důvodu zmenšení vnějšího perimetru. V neposlední řadě si cením práce pyrotechniků 153. žpr. Olomouc, kteří se od roku 2014 stále podílí na pyrotechnických pracích a zejména na asanaci vnějšího i vnitřního perimetru muničního skladu. Vojáci ukončili plnění operačního úkolu „střežení vnějšího perimetru“ dne 5. února 2016.

7. Opatření k ochraně obyvatelstva při vzniku mimořádné události

Plnění úkolů ochrany obyvatelstva za mírového stavu se zásadně neliší, od plnění úkolů za stavu ohrožení státu a válečného stavu. Do opatření ochrany obyvatelstva v jakémkoliv krizovém stavu zcela jistě patří plnění úkolů v souvislosti s ochranou životů, zdraví, majetku a životního prostředí, ale také zde musíme zařadit plánování, tvorbu a organizování opatření k eliminaci vzniku MU a zabezpečení jednotlivých složek při jejich případném nasazení.

Mezi hlavní činnosti z pohledu oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení HZS ZK při MU Vlachovice – Vrbětice, patřily:

- zabezpečení varování a vyrozumění,
- zabezpečení stravování (na základě uzavřené dohody s Charitou Uherský Brod),
- zabezpečení evakuací obyvatel,
- zabezpečení imobilních pacientů,
- zabezpečení ubytování evakuovaných osob,
- zabezpečení dopravy (evakuační autobusy),
- zabezpečení zdravotnického dozoru,
- zabezpečení hygienických potřeb,
- zabezpečení psychosociální pomoci.

7.1 Varování

Nedílnou součástí ochrany obyvatelstva považují varování, které by mělo směřovat k ochraně životů, zdraví, majetku a životního prostředí. Je jednou z nejdůležitějších činností umožňující přijmout včasné a účinné informace o vzniklé události, které mohou zabránit případným rizikům.

Zde bych rád poukázal na to, že prvotním zdrojem informovanosti může být každý z nás, pokud se dostaneme do styku se vznikem MU. Na našich schopnostech včasného a srozumitelného vyrozumění odpovídající složce IZS mohou být závislé nejen životy občanů týkajících se MU, ale i životy našich blízkých či příbuzných.

V případě plnění úkolů „varování obyvatelstva při MU v muničním skladu Vlachovice – Vrbětice“, se velmi osvědčila vzájemná spolupráce KOPIS, Oddělení OO a KŘ.

Díky dokonalé spolupráci těchto oddělení byli včas o vzniku MU a jejím průběhu informováni starostové a obyvatelé obcí ve stanoveném okruhu varování (Obrázek 17). Zde by stálo ještě za poznámku, že oddělení OO a KŘ nezabezpečuje informační a komunikační podporu pouze pro KOPIS, ale zabezpečuje komplexní podporu a pravidelnou aktualizaci pro všechny orgány krizového řízení ve ZK.

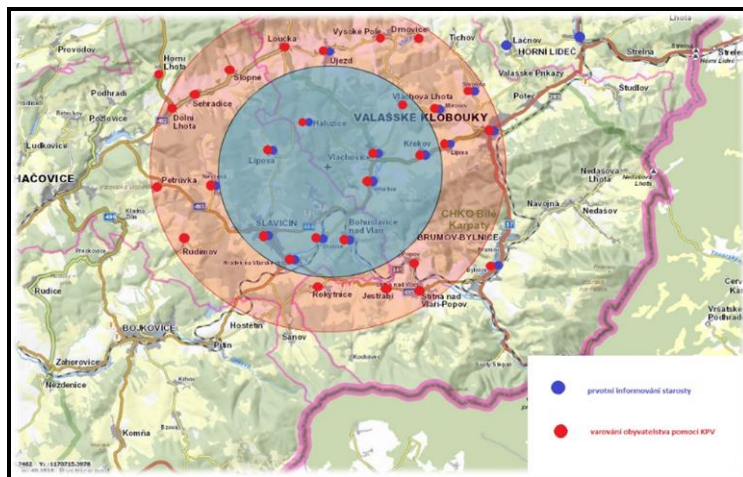
Důležité informace mohli získat občané na zřízené telefonické lince PČR 974 666 555. Tato linka byla zřízená i pro tok informací ze strany občanů, týkajících se oznamování poškozených budov, případně nálezu podezřelých předmětů, nebo jiných souvislostí s touto MU.

V této kapitole bych také chtěl zmínit mediální zabezpečení, které zahrnovalo informovanost prostřednictvím hromadných informačních prostředků (televize, rádio, internet), vydáním letáků a informačních brožur, které v době varování a evakuace zajišťovali a vydávali starostové obcí, v součinnosti se složkami IZS a KŠ ORP. Jednalo se o například o leták „Vyhlášení mimořádné události“ (Rady pro občany ohrožených obcí pro případ vzniku mimořádné události v muničním skladu), který obsahoval:

- všeobecnou výstrahu – varovný signál prostřednictvím sirény,
- tři základní kroky k záchraně v ohrožení,
- obecné zásady chování pro případ ohrožení,
- zásady pro opuštění domu nebo bytu v rámci evakuace,
- evakuační zavazadlo,
- jakým způsobem se dozvím o evakuaci,
- kdo se postará o členy rodiny, pokud jsou mimo domov,
- co se bude dít s domácími nebo hospodářskými zvířaty,
- jak postupovat v případě, pokud jsem zdravotně postižen nebo fyzicky omezen v době evakuace.

Za nejefektivnější informování obyvatel v průběhu MU (pokud jsou k tomu možné podmínky) rovněž považuji besedy s hlavními funkcionáři zasahujícího IZS (velitelem zásahu) se starosty obcí, pracovníky krizového štábu obce s rozšířenou působností a jinými dotčenými orgány. V průběhu všech návštěv hlavních funkcionářů vlády, PČR, AČR, HZS ČR se jen málo z nich dostalo přímo mezi ohrožené obyvatelstvo, aby je seznámili s průběhem, plánem a zejména nebezpečím při řešení výbuchu muničního skladu. V předvolebních kampaních mají všichni ministři, poslanci a jiní kandidáti spoustu času na svou propagandu ve všech krajích ČR. Proč ten čas, kterým by podpořili lidi v nouzi najednou nemají a scházejí se jen na tiskových

konferencích? Lidé se pak dozvídají informace prostřednictvím někoho, a ty pak jsou zkreslené a hlavně opožděné.

Obrázek 17. Vyrozumění a varování obcí (Hrtús, 2018).

7.2 Evakuace

Evakuace v souvislosti s MU v muničním skladu, se týkala zejména evakuace osob a částečně i zvířectva po následcích prvního výbuchu dne 16. 10. 2014, ve vyznačeném bezpečnostním okruhu (Obrázek 18). Evakuace dále pokračovaly i v následujících obdobích na základě provádění pyrotechnických prací po výbuchu objektu č. 12 ze dne 3. 12. 2014. Zde byl rozšířen bezpečnostní okruh kolem objektu č. 12 na 1300 m (Obrázek 19). Evakuace řídil VZ v součinnosti s oddělením OO a KŘ, HZS ZK, s dotčenými starosty obcí, krizovými štáby ORP a JPO. Dotčené obce a počet evakuovaných obyvatel je znázorněn v níže uvedené tabulce Evakuace v průběhu MU (Tabulka 4). K provádění evakuace bych rád sdílel názor dotčených obyvatel, kteří hodnotili velmi kladně včasné a dostatečné informování o evakuaci, průběh evakuace, poskytnuté služby a ubytování.

Všechny tyto úkony byly ze strany řídicích složek evakuace plněny na vysoké profesionální úrovni a nebylo zapomenuto ani na imobilní spoluobčany, kteří byli v době evakuace převezeni sanitkou ZZS do nemocnice ve Slavičíně.

Obrázek 18.-19. Mapa evakuace obyvatel (Hrús, 2018).

Tabulka 4

Evakuace v průběhu MU (zdroj vlastní)

Datum evakuace	Evakuované oblasti	Počet evakuovaných
23. 10. 2014	Vlachovice	81
23. 10. 2014	Lipová	175
24. 10. 2014	Vlachovice – Vrbětice	770
24. 10. 2014	Bohuslavice nad Vlárí	10
24. 10. 2014	Slavičín	15
3. 12. 2014	Lipová	339
3. 12. 2014	Haluzice	82
5. 12. 2014	Lipová, Haluzice,	104
6.12. 2014	Vlachovice – Vrbětice, Bohuslavice nad Vlárí	420

Úkoly týkající se evakuace

Dopravní zabezpečení k přepravě obyvatel byly prvořadě využity evakuační autobusy HZS ČR (Zlínského kraje, Olomouckého kraje, Moravskoslezského kraje, Jihomoravského kraje), Záchraného útvaru HZS ČR Hlučín a autobusy poskytnuty od dopravců, se kterými je sepsána dohoda o poskytnutí věcné a osobní pomoci v případě vzniku MU (ČSAD Vsetín aj.) V případě evakuace osob k příbuzným, využívali evakuovaní své osobní automobily.

Dotčené obyvatelstvo bylo včas vyrozuměno s místy pro přistavení evakuačních autobusů (Tabulka 5).

Tabulka 5

Místa pro přistavení evakuačních autobusů (zdroj vlastní)

Obec	Místo přistavení	Adresa
Haluzice	Obecní úřad	Haluzice č.p. 19
Lipová	Obecní úřad	Lipová č.p. 48
Vlachovice – Vrbětice	Obecní úřad	Vlachovice č.p. 50
Vlachovice – Vrbětice	„Horní konec“	Vlachovice č.p. 2
Vlachovice – Vrbětice	„Finské domky“	Vlachovice č.p. 226
Vlachovice – Vrbětice	Škola	Vrbětice č.p. 71

Evakuační trasy: podle evakuačního plánu byly pro případ evakuace pomocí evakuačních autobusů nebo osobních automobilů navrženy trasy pro směr ze Slavičina do Valašských Klobouk silnice II/495 přes obec Brumov Bylnice dále po silnici I/57. Směr od obce Loučka po silnici III/4942 na Vysoké Pole, Vlachova Lhota do Valašských Klobouk.

7.3 Nouzové ubytování

Jedná se o organizační opatření pro zajištění základních potřeb obyvatelstva při vzniku MU a možných krizových situacích. V souvislosti s provedením evakuace musely být pro občany ve stanovené oblasti zabezpečeny nasmlouvané prostory pro nouzové přežití v době evakuace (Tabulka 6) a stravování. Kladem byla při vzniku této MU ochota a vstřícnost ubytovatelů a rovněž pochopení většiny občanů, že si to tato MU vyžaduje. Výhodou bylo, že nebyla rekreační sezóna a ubytovací kapacity byly volné. Při zabezpečování evakuace a dopravy do

ubytovacího zařízení byl vždy příslušník ochrany obyvatelstva a krizového řízení HZS ZLK, který byl přítomen i po celou dobu ubytování evakuovaných. HZS ZK si velice chválila dobrou spolupráci s pracovníky ORP, kteří zabezpečovali v místě ubytování evidenci evakuovaných osob.

V místech nouzového ubytování bylo za pomoci HZS a starostů obcí zabezpečeno:

- náhradní obutí a ošacení (vydáno 5 souprav nouzového přežití pro 20 osob) tzn. vydáno 100 ks náhradního oblečení a obutí,
- hygienické potřeby (mýdla, zubní pasty, kartáčky),
- zdravotnická služba, lékař prohlédl všechny ubytované, předepsal potřebné léky,
- psychosociální pomoc (psycholožka a členové posttraumatického týmu),
- hračky pro děti (starostka obce Luhačovice, Korunka sdružení, občané, kteří viděli událost v médiích),
- další potřebný materiál (invalidní vozík, postýlka atd.).

Tabulka 6

Nasmlouvané prostory pro nouzové přežití v době evakuace

(vlastní zpracování, HZS ZK 2014)

Ubytování – adresa	Počet nasmlouvaných míst
Hotel Harmonie, Jurkovičova Alej 857 Luhačovice	180
Lázeňský dům Hubert, A. Václavíka 205	90
Hotel Antoaneta, Betty Smetanové 1050, Luhačovice	40
Hotel Perštýn, Smetanové 1050, Luhačovice	10
Hotel Petřín, Betty Smetanové 1050, Luhačovice	20
Hotel Krystal, Masarykova 152, Luhačovice	16
Syrákov, Liptál 409	20
Revika, Lázeňská 1035, Vizovice	15
Valašský šenk Vizovice, Lázeňská 451, Vizovice	20
Kemp Dešná, Slušovice	100
Vzdělávací zařízení MF Přehrada, K přehradě 338, Pozlovice	189
RS Královec, Rekreační středisko na Královci 460	20
Učiliště VK, Brumovská 456, Valašské Klobouky	30
Gymnázium VK, Komenského 60, Valašské Klobouky	30
Bar Sněhurka Brumov, Sídliště Rozkvět, Brumov-Bylnice	20
Javorník, Štítná nad Vláří 414	20
Pulčiny, Francova Lhota 43	20
Školka Vlachovice	10
Informační centrum Slavičín	3
Kulturní dům Vlachovice (zřízeno evakuační středisko)	30
OÚ v Louče	5
Imobilní pacienti nemocnice Slavičín, nemocnice Zlín, Domov pro seniory Loučka	53

7.4 Zdravotnické zabezpečení

Všeobecně, zdravotnické zabezpečení zahrnuje v první řadě poskytování předlékařské zdravotnické pomoci, převoz do zdravotnického zařízení a zprostředkování hygienicko – epidemiologických opatření.

Z hlediska zdravotního zabezpečení OO v době záchranných a likvidačních prací byly jednotkám ZZS ZK stanoveny úkoly týkající se zejména poskytnutí pomoci při:

- zabezpečení zdravotnické pomoci pro případné neočekávané zdravotní obtíže evakuovaných osob,
- zabezpečení poskytování potřebných léků v době nouzového přežití,
- převoz imobilních pacientů v době evakuace.

Jednotky ZZS ZK určené k pomoci při evakuaci, poskytovali svou pomoc přímo v místě evakuace i v prostorách nouzového přežití. Nedílnou součástí byl i převoz imobilních pacientů do nemocnice ve Slavičíně po dobu evakuace. Svou lidskost a chuť pomáhat v těchto úkolech projevily i pracovnice Českého červeného kříže (dále jen ČČK), které vypomáhali ZZS při vydávání léků a jiných potřebných pracích.

7.5 Psychologická pomoc

Psychosociální pomoc osobám zasaženým mimořádnou událostí je poskytována vzhledem ke své povaze a časovému horizontu na místě MU, v prostoru evakuačního střediska nebo tam, kde ji lidé potřebují.

Pro zabezpečení je možné využít psychologickou pomoc prostřednictvím:

- psychologů HZS krajů,
- členů Psychosociálního intervenčního týmu HZS kraje (dále jen PIT týmu),
- psychologů PČR,
- skupinou krizové intervence PČR,
- nestátní neziskovou organizací (ADRA, ČČK, Charita).

Psychologická pomoc byla využívána i při vzniku MU ve Vrběticích. Své kvalifikované pracovníky nasadil PIT tým z HZS ČR a PČR ZK. Pro případ velkého zájmu o poskytnutí

osobní nebo věcné pomoci, byla v záloze nasmlouvána psychologická pomoc Charity Uherský Brod.

Velmi profesionálně se zachovalo sdružení Korunka Luhačovice a někteří vstřícní obyvatelé Luhačovic tím, že v době evakuace mysleli i na malé děti, pro které zabezpečili hračky, stolní hry a různé dětské časopisy a omalovánky.

Do psychologické pomoci bych v tomto případě zařadil i vstřícnost majitele hotelu Hubert, který poskytl v době evakuace bezplatné využívání svého relaxačního centra. V mnoha případech může být pobyt v relaxačním centru pro tělo i mysl prospěšnější než odborná rada pracovníka psychologické služby.

8. Nedostatky zjištěné v řešení mimořádné události

V této kapitole budou shrnuty zjištěné klady a nedostatky v řešení MU, které byly z mého i veřejného hlediska zásadními podněty pro vznik i průběh MU.

Nedostatky ze strany pronajímatele:

- za jednu z nejzávažnějších chyb z počátku celé události považuji chybu pronajímatele VTÚ, s. p., který porušil zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně tím, že v době pronájmu objektů (spadajícím až do této doby pod ministerstvo obrany), nenahlásil změnu užívání objektů v prostorách muničního skladu civilními firmami. V tomto případě měl převzít změny a povinnosti o požární ochraně od požárního dozoru ministerstva obrany státní požární dozor.
- za podílení se na této chybě můžeme označit i společnost Imex Group s.r.o., která se měla o tuto zákonnou povinnost taktéž zajímat ve smyslu zpracování dokumentace pro zdolávání požárů.

Toto porušení zákona, mělo v konečném důsledku vliv na to, že muniční sklad nebyl zařazen do krizového plánu ZK a při vzniku MU nebylo možné získat ani základní informace o uskladněném materiálu v jednotlivých objektech. Při zásahu dne 16.10. 2014 byly zbytečně ohroženy životy zasahujících členů JPO a obyvatel z přilehlých obcí.

O pochybách bezproblémového řízení tohoto podniku nasvědčují dvě na sebe navazující rezignace ředitelů VTU, s. p., (ČTK, 2014).

Nedostatky ze strany HSZ Zlínského kraje:

- u HZS ZK jsem považoval za velký nedostatek vzhledem k množství uskladněného vojenského materiálu a munice v blízkosti obydlených obcí, nařízení ZK č. 3/2016, který určuje podmínky pro zabezpečení plošného pokrytí území ZK JPO do IIIA stupně nebezpečí s dojezdem prvních jednotek do 15 min.

V této chvíli je však z mého pohledu nařízení ZK vzhledem k bezpečnějšímu prostředí po odvezení veškeré munice z areálu dostačující.

Nedostatky z pohledu VZ:

- neexistence dokumentu o zdolání požáru u samotného objektu ani u ostatních skladů,
- nebyly poskytnuty informace o možném a přímém ohrožení jednotek,
- jednotky prováděly průzkum bez informací o počtu zaměstnanců nacházejících se v zasaženém objektu i okolních skladech (pouze dezinformace),
- bez informací o množství skladované munice,
- bez prvotních informací a komunikace jak s nájemcem i vlastníkem.

Nedostatky z pohledu dotčených firem:

- nespokojenost s průběhem MU vyslovily i firmy provádějící svou podnikatelskou činnost přímo v areálu muničního skladu, nebo v jeho blízkosti. Hlavní příčinou nespokojenosti byly finanční ztráty, které nastaly během probíhajících evakuací u bývalých Vlárských strojíren a u firmy Bochemie a.s. Ty zapříčinily odstavení provozu a na to navazující nesplněné termíny zadaných zakázek.

Škody firem obchodující s vojenskou municí a materiálem:

- Bochemie a.s., odhaduje škodu ve výši až jedné miliardy korun.
- Excalibur Army s.r.o., podle mluvčího firmy hrozí společnosti škody v řádu desítek milionů korun.
- Imex Group s.r.o., oznámila prostřednictvím svého právníka škody na svém majetku zapříčiněné výbuchem na milióny dolarů a za „zničení dobrého jména“ škody v desítkách milionů dolarů (Wirnitzer, 2014).

Právě u nejvíce dotknuté firmy Imex Group s.r.o. je spousta záhadných nesrovnalostí. Pokud nahlédneme do minulosti, tak můžeme zmínit uvalené embargo z prodeje vojenského materiálu do Konga, výbuch muničního skladu v Bulharsku, kde byl uložen materiál i od firmy Imex Group s.r.o. Dále se posouváme k MU v muničním skladu Vlachovice – Vrbětice. Den před výbuchem objektu č. 16 tento prostor navštívil jeho majitel P. Bernatík. Tady ještě nikdo nehledal souvislosti s výbuchem. Ty nastaly až po výbuchu objektu č. 12, před plánovaným vývozem munice ze všech skladů. Myslím si, jako každý jiný z nás, že šlo o zahlázení stop, které mohly vést k vyšetření této MU. Co mě ještě udivuje z pohledu majitele společnosti Imex Group s.r.o. je nezáměr spolupráce při řešení situace zejména v prvopočátcích, kde bylo z důvodu bezpečnosti všech dotčených lidí nutné získat co nejvíce informací (Wirnitzer, 2014).

Nedostatky z pohledu obyvatelstva:

Celou touto událostí jsou nejvíce dotčeni obyvatelé okolních vesnic, kterým šlo o životy a omezení běžného života. Nikdo není schopen do dnešního dne zveřejnit příčiny vzniku MU a kdo ponese za tuto MU následky. Pouze vyřešení události však může posunout obyvatelstvo blíže k normálnímu životu, protože spousta nedostatků je spojena právě s hledáním viníka, který má nést odpovědnost za všechny vzniklé škody.

Zde bych uvedl několik zásadních nedostatků:

- špatná informovanost o hrozícím nebezpečí z neznámých podkladů, týkajících se množství uloženého vojenského materiálu a munice v objektech muničního skladu,
- zákaz vstupu a provádění zemědělských nebo lesních prací na svých pozemcích v ohroženém prostoru,
- omezení v průjezdnosti na pozemních komunikacích,
- pokles tržní hodnoty nemovitostí v závislosti na vzniku MU,
- rozpory s vyrovnáním nebo náhradou škod zapříčiněných MU,
- neznalost dalšího využití muničního skladu po ukončení všech prací.

9. Vyhodnocení mimořádné události z pohledu zabezpečení ochrany obyvatelstva

Zabezpečení obyvatelstva v průběhu MU, přineslo spoustu úkolů zejména pro orgány krizového řízení. Za nejpodstatnější úkol považují plánování a organizování evakuace osob. V tomto případě musí veškeré činnosti, ať už se jedná o varování, evakuaci, nouzové přežití, zdravotní zabezpečení, psychologickou pomoc na sebe bezchybně navazovat.

Možná právě díky propracované strategii, kvalitě pracovníků zabezpečujících OO a včasných reakcích na dané situace, byla celá událost zvládnuta na vysoké úrovni.

Základem efektivního působení ochrany obyvatelstva při mimořádné události byla:

- spolupráce s ORP (obcemi) – tajemníky KŠ,
- spolupráce se Zlínským krajem – oddělením pro zvláštní úkoly,
- spolupráce se složkami IZS,
- zajištění evakuačních autobusů HZS,
- zabezpečení autobusů na vyžádání od soukromých dopravců,
- vstřícnost ubytovatelů – ochota pomoc,
- ochota Charity Uherský Brod – dohoda (strava, psychologická pomoc),
- intranet KŘ HZS ZLK, adresář mobilní aplikace, notebooky-propojení,
- informační, výstražný a varovací systém Zlínského kraje (dále jen IVVS ZK),
- soupravy nouzového přežití,
- pochopení vážnosti evakuace lidí a usnadnění práce,
- nasazení a odhodlání lidí podílejících se na záchranných a likvidačních pracích.

Nedostatky z pohledu plnění úkolů ochrany obyvatelstva:

- zabezpečení zvířat v době evakuace obyvatel. U drobného zvířectva tento problém nebyl tak podstatný jako tomu bylo u hospodářských zvířat a psů větších plemen. Pro psy větších plemen byl k dispozici pouze jeden kotec, který byl poskytnut městskou policií Luhačovice. U hospodářských zvířat se našlo řešení tak, že majitelům těchto zvířat byl umožněn vstup do svého obydlí i v době evakuace za účelem jejich nakrmení a zabezpečení jejich základních životních potřeb. Tito občané však museli být

v doprovodu příslušníka PČR nebo AČR a při vstupu do nebezpečného prostoru chránění balistickou helmou a střepinovou vestou,

- Jako dalším zjištěným nedostatkem v průběhu řešení evakuace, můžeme považovat způsob zabezpečení nouzového ubytování v hotelových zařízeních. Nelze do budoucna jednoznačně počítat s ubytováním hotelového typu pro tak velké množství evakuovaných občanů. Ne vždy, jako tomu bylo při této MU, mohou svou kapacitou hotely poskytnout ubytování pro evakuované osoby i když je s nimi počítáno v krizové dokumentaci.

Negativa z pohledu ochrany obyvatelstva:

- starostové – získávání politických bodů za každou cenu,
- podceňování oblasti OO a KŘ, připravenost, kontroly ze strany starostů - různé reakce,
- problematika imobilních pacientů (zdravotně postižených),
- neustálý tlak ze strany novinářů,
- finanční prostředky.

10. Závěr

Výbuch muničního skladu v obci Vlachovice – Vrbětice je na území České republiky událostí nevidaných rozměrů, která zaskočila nejen zasahující složky IZS, ale i Ministerstvo obrany, vládu ČR, krajské úřady, místní samosprávy, obyvatele přilehlých obcí a možná i vlastníka a nájemce objektů.

Bývalý hejtman ZK S. Mišák okomentoval tuto událost jako slabinu celorepublikového systému, kdy vojenská munice je v soukromých rukou a stát nad ní nemá kontrolu.

Pokud se pokusíme zhodnotit práci IZS a ostatních zasahujících složek v souvislosti s prováděním záchranných a likvidačních prací, můžeme konstatovat, že se tato událost zvládla a zvládá na velmi dobré úrovni a nevyžádala si v průběhu celého šetření více obětí na lidských životech.

Každá zasahující složka a její jednotlivci dali do této události, to nejlepší, co mohli poskytnout. Ať už se jedná o speciální techniku, poskytnutí a využití svých profesionálních schopností a dovedností, čas, který mohli strávit při jiných potřebných pracích, nebo i toho nejcennějšího, nasazení svých životů

Zvláště bych chtěl zdůraznit profesionální nasazení AČR, která je vždy a včas připravena poskytnout potřebnou pomoc na vyžádání a ve většině případů je schopna zabezpečit tyto pomoci z vlastních SaP. Velmi kvalitní spolupráce IZS a AČR se osvědčuje po mnoho let například při odstraňování následků povodní, sněhových kalamit, průmyslových havárií a dopravních nehod.

Otázky z úvodu této práce nedokážu zodpovědět ani nyní a je jen na čase, kdy nám další student při své závěrečné práci celou událost zodpoví.

Prvořadě však, bude záležet na ukončení zásahu a šetření PČR, která až poté bude moci s konečnou platností zveřejnit potřebné informace k odpovědím. Nadále tak zůstává výjimečnost MU v dějinách naší republiky v otázkách.

Z hlediska ochrany obyvatelstva bylo cílem práce „Zabezpečení ochrany obyvatelstva v dotčených obcích při likvidaci následků výbuchu muničního skladu Vlachovice – Vrbětice“ Ochrana obyvatelstva je širokou „multiresortní“ disciplínou, kterou chápeme jako soubor činností a úkolů odpovědných orgánů veřejné správy, PaPFO a také občanů. Jednotlivé kroky k plnění těchto úkolů na sebe úzce navazují a jsou vzájemně propojeny, a proto se musí vždy postupovat s velkou obezřetností, citlivostí a vždy mít pro zabezpečení těchto úkolů připraveny náležité postupy a podklady pro co nejlepší zvládnutí MU a krizová situace (dále jen KS) jako tomu bylo v řešení MU ve Vrběticích.

Pro předejití vzniků MU a jejich opatření vydává Ministerstvo vnitra v součinnosti s HZS ČR různé letáky, příručky a materiály, jako jsou například série videoklipů pod názvem „**Štěstí přije připraveným**“, které v roce 2006 vydalo Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. V těchto videoklipech můžeme naleznou spoustu informací z oblasti, požární prevence, prevence kriminality, ochrany obyvatelstva, poskytování první předlékařské pomoci a další cenné rady při mimořádných událostech a prevenci před nimi.

Příručka s názvem „**HEJTMANSTVÍ**“, svým obsahem vymezuje celou škálu rad a doporučení pro obyvatelstvo, které se vyskytne v tísňové situaci.

Tato příručka je také obohacena důležitými radami, jak postupovat v případě vypuknutí požáru, při vzniku havárie s únikem nebezpečné látky, co dělat, pokud zazní siréna, jak postupovat při evakuaci, jak poskytnout první pomoc aj.

Jako neúčinnější prevenci na přípravu proti MU obyvatel České republiky, považuji začlenění problematiky ochrany obyvatelstva do systému vzdělávání na školách, který umožňuje dlouhodobě působit na jedince formou pravidelné a povinné výuky.

Na úplný závěr bych se chtěl krátce zmínit o výši finančních nákladů, které zahrnují provozní a investiční výdaje, také mzdy, přesčasy a platby za pohotovost při řešení MU v muničním skladě Vlachovice – Vrbětice. Poslední zveřejněný rozpočet je až z konce roku 2015. Celková částka, kterou zadala vláda ministerstvu vnitra činila 348,1 milionů korun.

V roce 2017 i v tomto roce však práce na odstraňování následků pokračují a budou navýšeny nejen o vyrovnání některých majetkoprávních vztahů k nemovitostem, ale i na řešení soudních sporů o náhrady škod (ČTK, iDnes.cz, 2016). Jak to celé dopadne? Podle mě se viník nenajde, tím pádem stát peníze zpět nezíská a pojišťovny budou muset vyplatit vyčíslené ztráty všem dotčeným firmám. Velmi smutnou zprávou je, že finanční náklady, které musí hradit stát, platíme i my všichni a zbytečně.

11. ZKRATKY

AČR	Armáda České republiky
ČČK	Český červený kříž
EU	Evropská Unie
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
HZS ZK	Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje
IVVS	Informační, výstražný a varovací systém Zlínského kraje
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany
JSDHO	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce
JSVV	Jednotný systém varování a vyrozumění
KOPIS	Krajské operační informační středisko
KS	Krizová situace
KŠ	Krizový štáb
KÚZK	Krajský úřad Zlínského kraje
MU	Mimořádná událost
NATO	Organizace Severoatlantické aliance
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
OO	Ochrana obyvatelstva
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSN	Organizace spojených národů
PaPFO	Právnícké a podnikající fyzické osoby
PČR	Policie České republiky
SaP	Síly a prostředky
TCTV	Telefonní centrum tísňového volání
VOP	Vojenský opravárenský podnik
VTÚ, s.p.	Vojenský technický ústav, státní podnik
VTÚVM	Vojenský technický ústav výzbroje a munice
VZ	Velitel zásahu
ZK	Zlínský kraj
ZZS ZK	Záchranná zdravotnická služba Zlínského kraje
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

12. REFERENČNÍ SEZNAM

- Adamec, V., Řehák, D., & Černá, L. (2012). *Základy organizace a řízení bezpečnosti v České republice*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství.
- Blažek, V., Suja, M., Bohrnová, M., Marcinek, M., Keměňová, E., & Opalka, M. (2015). *Ochrana obyvatelstva I*. Bratislava: Akadémia policajného zboru.
- Česká republika. (1998). Ústavní zákon č. 110/1998: Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky.
In *Sbírka zákonů České republiky 1998*. Částka 39.
- Česká republika. (2000). Zákon č. 239/2000: O integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky 2000*. Částka 73.
- Česká republika. (2000). Zákon č. 240/2000: O krizovém řízení a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky 2000*. Částka 73.
- ČTK Aktuálně.cz (2015): Z Vrbetic odjel poslední kamion s municí, celkem jich bylo přes pět stovek [Online]. Retrieved from <https://zpravy.aktualne.cz/regiony/zlinsky/z-vrbetic-odjel-posledni-kamion-s-munici-celkem-jich-pres-pe/r~6234024ea95b11e58c6b0025900fea04/>
- ČTK Deník.cz (2014): Zdroj: https://www.denik.cz/z_domova/sef-ustavu-v-jehoz-sprave-byl-vrbeticky-areal-ve-funkci-konci-20141216.html [Online]. Retrieved April 09, 2018, from https://www.denik.cz/z_domova/sef-ustavu-v-jehoz-sprave-byl-vrbeticky-areal-ve-funkci-konci-20141216.html
- ČTK, iDnes.cz. (2016): Výbuchy ve Vrbeticích přišly stát na 348 milionů, náklady dál porostou: Stát čekají další výdaje [Online]. Retrieved April 15, 2018, from https://zlin.idnes.cz/vybuch-ve-vrbeticich-uz-vysel-stat-na-348-milionu-ft0-/zlin-zpravy.aspx?c=A160118_113837_zlin-zpravy_ras
- Doležel, M., Kyselák, J., Mika, O. J., & Novák, J. (2014). *Základy ochrany obyvatelstva*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Fabián, L. Deník.cz [Online]. Retrieved April 6, 2018, from <https://www.denik.cz/zlinsky-kraj/ministr-chovanec-evakuace-vlachovic-konci-o-dalsich-obcich-rozhodneme-v-nedeli-2.html>
- Fuksová, J. IDNES.cz (2014): Muniční sklad ohlídá dalších 350 vojáků, Sobotka vyslechl našťvané místní [Online]. Retrieved from https://zlin.idnes.cz/evakuace-zlinsko-vrbetice-munice-dqz-/zlin-zpravy.aspx?c=A141206_072455_zlin-zpravy_hv
- Historie VTÚVM [Online]. Retrieved April 05, 2018, from <http://www.vtusp.cz/a/historie-vtuvm>
- Hrtús, Š. HZS Zlínského kraje (2018). Pracovní jednání složek IZS podílejících se na řešení mimořádné události ve Vrbeticích Č. j. PPR-710-6/ČJ-2018-990400.

Hylák, Č., & Pivovarník, J. (2016). *Individuální a kolektivní ochrana obyvatelstva ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.

iDnes.cz (2017): Vrbětice jsou stále zakázanou zónou. Od politiků se tu dočkali jen slibů
Zdroj: https://zpravy.idnes.cz/vybuch-municniho-skladu-ve-vrbeticich-zlinsko-pyrotechnici-pl9-/domaci.aspx?c=A170113_212357_domaci_ekl)

Kavan, Š. (2015). *Bezpečná společnost – aktuální otázky krizového managementu*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií.

Kozumplíková, K. Naše VALAŠSKO info (2014). Vrbětice: Výbuch muničního skladu, kompletní informace, aktualizace, fotografie [Online]. Retrieved April 02, 2018, from <http://www.nasevalassko.info/zpravodajstvi/hasici/item/3193-ve-vrbeticich-hori-municni-sklad.html>

Kozumplíková, K. (2014) Policie České republiky – KŘP Zlínského kraje: 03 – Výbuch munice ve skladu ve Vrbeticích, 3. den ráno [Online]. Retrieved April 09, 2018, from <http://www.policie.cz/clanek/archiv-zpravodajstvi-uo-zlin-2015-03-vybuch-munice-ve-skladu-ve-vrbeticich-3-den-rano.aspx>

Kozumplíková, K. (2014) Policie České republiky – KŘP Zlínského kraje: 04 – Výbuch munice ve skladu ve Vrbeticích, 3. den večer [Online]. Retrieved April 09, 2018, from <http://www.policie.cz/clanek/archiv-zpravodajstvi-uo-zlin-2015-04-vybuch-munice-ve-skladu-ve-vrbeticich-3-den-vecer.aspx>

Kozumplíková, K. (2014) Policie České republiky – KŘP Zlínského kraje: 05 – Výbuch munice ve skladu ve Vrbeticích, 4. den [Online]. Retrieved April 09, 2018, from <http://www.policie.cz/clanek/archiv-zpravodajstvi-uo-zlin-2015-05-vybuch-munice-ve-skladu-ve-vrbeticich-4-den.aspx>

Kozumplíková, K. (2015) Policie České republiky – KŘP Zlínského kraje: Tisková konference ve Vlachovicích – Vrbeticích [Online]. Retrieved April 08, 2018, from <http://www.policie.cz/clanek/tiskova-konference-ve-vlachovicich-vrbeticich.aspx>

Kozumplíková, K. (2017) TÝDENÍK POLICIE: Policie začne 1. července s ohledáním druhého epicentra exploze ve Vrbeticích [Online]. Retrieved April 02, 2018, from <http://tydenikpolicie.cz/policie-zacne-1-cervence-s-ohledanim-druheho-epicentra-exploze-ve-vrbeticich/>

Lukáš, L. (2011). *Informační podpora integrovaného záchranného systému*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství.

Minařík, P. Československé vojenství: Vaše Dotazy [Online]. Retrieved April 07, 2018, from http://vojenstvi.cz/vasedotazy_87.htm

Novák, J. (2014). *Krizové řízení: Krizové stavy dle zákona č. 240/2000 Sb. (91)* V Olomouci: Univerzita Palackého Olomouc.

Ovesný, L. iDnes.cz (2014): radiční Mikulášský jarmek ve Valašských Kloboukách letos doprovází protest proti skladu munice ve Vrběticích. [Online]. Retrieved April 10, 2018, from https://zlin.idnes.cz/foto.aspx?r=zlin-zpravy&foto1=EB57b9e7_110119_2450213.jpg

Paulus, F., Kromer, A., Petr, J., & Černý J. (2015). ANALÝZA HROZEB PRO ČESKOU REPUBLIKU: VÝSLEDKY ANALÝZY HROZEB. Praha. Retrieved from <http://docplayer.cz/27856318-Analyza-hrozeb-pro-ceskou-republiku.html>

Pekaj, P. (2006): Okno do kraje: Integrovaný záchranný systém a jeho význam [Online]. Retrieved April 07, 2018, from <http://hexxa.websystem.cz/article/2220.integrovaný-zachranny-system-a-jeho-vyznam/>

Petice24.com: Petice za odvoz veškeré munice a nebezpečného materiálu z areálu Vrbětic [Online]. Retrieved April 02, 2018, from https://www.petice24.com/za_odvoz_vekere_munice_a_nebezpeneho_materialu_z_arealu_vrbtic

Řehák, D., Martínek, B., & Růžičková, P. (2015). Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství.

Silvarium.cz (2017): Za lesy u muničních skladů dostanou vlastníci tři roky po výbuších zálohu (zlin.iDNES.cz) [Online]. Retrieved April 03, 2018, from <http://www.silvarium.cz/zpravy-z-oboru-lesnictvi-a-drevarstvi/za-lesy-u-municnich-skladu-dostanou-vlastnici-tri-roky-po-vybusich-zalohu-zlin-idnes-cz>

Šenovský, P. (2015). *Bezpečnost občanů a rizika v území*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství.

Wirmitzer, J. W. IDnes.cz (2014): Kolik firem areál ve Vrběticích využívá? Budou chtít odškodné? [Online]. Retrieved April 09, 2018, from https://zpravy.idnes.cz/otazky-a-odpovedi-sklad-vrbetice-dos-/domaci.aspx?c=A141211_134029_domaci_jw

Wirmitzer, J. W. IDnes.cz (2014): Výbuch za výbuchem v zemi „vojska bez munice": Je podezřelý, že byl den před výbuchem v budově č. 16 šéf Imexu? A co je to za člověka? [Online]. Retrieved April 01, 2018, from https://zpravy.idnes.cz/otazky-a-odpovedi-sklad-vrbetice-dos-/domaci.aspx?c=A141211_134029_domaci_jw

Zpěvák, A., Fíla, F., Jonáková, T., & Víšek., J., (2014). *Ochrana obyvatelstva v republikovém měřítku*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha.